

Dosarul nr. 2ra-1575/20

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (jud: N. Berbec)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, Iu. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Nicoreț Alexei și Nicoreț Nadejda

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nicoreț Nadejda și Nicoreț Alexei împotriva Ninei Negru și Negru Dumitru cu privire la demolarea gardului și încasarea sumei,

împotriva deciziei din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Nicoreț Alexei și Nicoreț Nadejda, și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 13 aprilie 2017 Nicoreț Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ninei Negru și Negru Dumitru cu privire la demolarea gardului și încasarea sumei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în perioada anilor 2015 – 2016 pârâții Nina Negru și Negru Dumitru, samavolnic, în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construcție, fără acordul ei, au început construcția unui grad din piatră, pe hotarul care desparte terenurilor vecine. Gardul respectiv se află la o distanță de 40/50 cm de casa sa.

A susținut că din cauza gardului în litigiu, în casa a apărut mucegai, a fost limitat accesul luminei zilei la una din odăi, iar ventilație naturală între casa ei și gardul pârâților practic nu există. Pe timp de iarnă este imposibil de a curăța zăpadă între casa sa și gradul din piatră al vecinilor. Mai mult ca atât, gardul este avariat și există pericol de a se năruși în orice moment, punând în pericol viața și sănătatea membrilor familiei sale.

A menționat reclamanta că de nenumărate ori s-a adresat pârâților să demoleze gardul în litigiu, dar nu s-a soldat cu succes.

La 20 decembrie 2016 a expeditat în adresa Ninei Negru și Negru Dumitru cerere, solicitând demolarea gardului din piatră avariat, dar fără rezultat.

Totodată, a remarcat reclamanta că prin Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 119 din 03 aprilie 2017, efectuat de expertul judiciar particular Achimov Anatolie, s-a constatat că prin construcția gardului capital s-a schimbat artificial direcția scurgerii apelor pluviale spre fundația casei sale de locuit, că acest fapt influențează negativ asupra fundației casei și prezintă pericol de avariere. Potrivit concluziei expertului „pentru evitarea factorului negativ asupra casei lor de locuit, gardul capital urmează a fi demolat”, iar la pag. 24 a Raportului a fost indicat că costul construcțiilor de consolidare și reparație a casei lor constituie suma de 21.034,21 de lei.

În contextul enunțat, a solicitat Nicoreț Nadejda admiterea acțiunii, obligarea Ninei Negru și Negru Dumitru să demoleze gardul din piatră ridicat pe hotarul loturilor care desparte gospodăriile vecine și se află în apropierea casei sale de locuit, precum și încasarea din contul pârâților în beneficiul său a sumei de 21.034,21 de lei cu titlu de cost al lucrărilor de consolidare și reparație a casei de locuit, ca urmare a factorului negativ după construcția gardului din piatră de către pârâți și a altor sume legate de examinarea cauzei.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Nicoreț Nadejda și s-a obligat Negru Nina și Negru Dumitru să demoleze gardul din piatră ridicat pe hotarul loturilor ce desparte gospodărie Nadejdei Nicoreț de cea a Ninei Negru și Negru Dumitru. S-a încasat în mod solidar din contul Ninei Negru și Negru Dumitru în beneficiul Nadejdei Nicoreț suma de 21.034,21 de lei cu titlu de cost al lucrărilor de consolidare și reparație a casei de locuit ce aparține Nadejdei Nicoreț.

La 12 septembrie 2018 Nina Negru, reprezentată de avocatul Alexandru Tonu a depus cerere de apel nemotivată, iar la 22 noiembrie 2018 a fost prezentată partea motivată a cererii de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 15 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Nina Negru reprezentată de avocatul Tonu Alexandru, s-a casat integral hotărârea din 13 septembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecători.

La 23 mai 2019 Nicoreț Nadejda și Nicoreț Alexei au depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva Ninei Negru și Dumitru Negru, solicitând obligarea pârâților să demoleze gardul din piatră ridicat pe hotarul loturilor care despart gospodăriile vecine și se află în apropierea casei lor de locuit, precum și încasarea sumei de 21.034,21 de lei cu titlu de cost al lucrărilor de consolidare și reparație a casei lor ca urmare a factorului negativ după construcția gardului din piatră de către pârâți și a altor sume legate de examinarea cauzei.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a fost respinsă acțiunea depusă de Nicoreț Nadejda și Nicoreț Alexei.

La 02 ianuarie 2020 Nicoreț Nadejda și Nicoreț Alexei au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 14 februarie 2020 a fost prezentată partea

motivată a cererii de apel, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicoreț Alexei și Nicoreț Nadejda, și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Central.

Pentru a decide astfel, prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile prin faptul că potrivit informației deținute în Registrul bunurilor imobile, Negru Nina și Negru Dumitru sunt coproprietarii terenului cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0947 ha, a casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX, și a construcției accesorii cu nr. cadastral XXXXX, situate în XXXXX.

Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, Ninei Negru, prin decizia nr. 06 din 7 iunie 1993 a Primăriei sat. Caracui, i s-a repartizat în proprietate privată lot de pământ cu suprafața de 0,0947 ha în hotarele indicate în plan, scopul repartizării terenului pentru construcții, înregistrat în Oficiul cadastral teritorial Hîncești la 25 noiembrie 2008.

Conform concluziei din Raportul de constatare a specialistului nr. 5301/19/19354 din 18 iunie 2019 întocmit de către inginerul cadastral Andrei Șarban din cadrul Serviciului cadastral teritorial Hîncești, Departamentului Cadastru al Agenției Servicii Publice, în conformitate cu Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998, Instrucțiunii cu privire la modul de executare a lucrărilor cadastrale la nivel de teren, în rezultatul studierii registrului bunurilor imobile, s-a constatat că gardul ridicat din piatră, aflat la momentul efectuării cercetărilor, în hotarele juridice a terenului nr. cadastral XXXXX proprietatea privată a Ninei Negru și Negru Dumitru la o distanță de 0,60 – 0,70 m de la hotarul juridic și la o distanță de 0,6 m - 1,1 m de la colțurile casei de locuit al proprietarului Nicoreț Nadejda. Hotarul din baza de date ale cadastrului se intersectează cu colțul casei de locuit din gospodăria Nadejdei Nicoreț și nu este asigurat accesul la construcție, pentru exploatarea efectivă. În cazul lipsei actului de stabilire a hotarelor între doi proprietari a terenurilor adiacente, este necesar de a stabili hotarele în conformitate cu legislația în vigoare din domeniul cadastral și a urbanismului, ducând cont de stabilire accesului la bunuri amplasate pe terenurile date (f.d. 177-181).

În contextul enunțat au concluzionat instanțele de judecată ierarhic inferioare că gardul din piatră ridicat de familia Negru este amplasat pe terenul ce aparține familiei Negru, pe când colțul casei familiei Nicoreț este amplasat exact pe hotarul dintre terenurile respective. Or, potrivit materialelor cauzei, cert s-a constatat că gardul ridicat de familia Negru este construit la o distanță de 0,60 m – 0,70 m de la hotarul juridic și la o distanță de 0,6 m – 1,1 metri de la colțurile casei de locuit a familiei Nicoreț, pe când colțul casei reclamantei Nicoreț Nadejda și Nicoreț Alexei este amplasat pe hotarul dintre terenuri, fără respectarea unei distanțe minime față de linia de hotar.

Nu a fost reținut argumentul reclamanților/apelanți Nicoreț Nadejda și Nicoreț Alexei precum că prima instanță era obligată să ia în considerație concluziile expertului din Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 119 din 03 aprilie 2017.

Or, conform art. 19 alin. (3), (5) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expertiza extrajudiciară se realizează în afara unui proces judiciar și presupune efectuarea unor cercetări metodice, cu aplicarea de cunoștințe speciale și procedee tehnico-științifice, pentru formularea unor concluzii argumentate cu privire la anumite fapte, circumstanțe, obiecte materiale, fenomene și procese, corpul și psihicul uman. Expertiza extrajudiciară poate servi drept material auxiliar pentru o plângere, decizie, negociere, tranzacție de împăcare sau pentru un alt proces de natură extrajudiciară.

Totodată, potrivit pct. 22 din Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 936 din 16 august 2006, nu se efectuează expertiza tehnică a caselor de locuit particulare și căsuțelor de livadă cu un nivel, inclusiv anexelor gospodărești la ele, șoproanelor, gardurilor, garajelor, beciurilor, blocurilor sanitare și altor construcții gospodărești cu un nivel cu structuri simple. Evaluarea stării tehnice a acestor construcții, rezultatele căreia constată situația reală și are caracter informativ sau de recomandare, poate fi efectuată de întreprinderile licențiate în proiectarea construcțiilor sau de inspectorii Agenției, prin întocmirea unui raport tehnic.

În circumstanțele în care Regulamentul privind expertiza tehnică în construcții stabilește expres modul, formele, obiectele, conținutul și subiecții implicați în efectuarea expertizelor tehnice ale construcțiilor, în scopul asigurării și menținerii stării tehnice a construcțiilor, instanța de apel a considerat justă concluzia primei instanțe care nu a luat în calcul, la baza emiterii hotărârii pronunțate, Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 119 din 03 aprilie 2017.

La fel, nu a fost reținut argumentul reclamantilor precum că în perioada anilor 2015-2016, pârâții/intimații Negru Nina și Negru Dumitru, samavolnic, în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construcție, fără acordul lor au început construcția gardului-zid în litigiu, or, conform art. 4 alin. (6) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, chioșcurile, gheretele, împrejmuirile, pereții, bornele de hotar, stratul asfaltic, macaralele, alte construcții și instalații ale căror funcții sunt legate direct de teren sau de construcția principală și care nu pot fi formate ca obiecte independente de drept în conformitate cu Legea nr. 354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, precum și obiectele de infrastructură tehnico-edilitară nu sunt obiecte ale înregistrării în registrul bunurilor imobile.

În conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) lit. e) din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile nr. 354 din 28 octombrie 2004, nu pot fi formate ca obiect independent de drept gardurile, pereții, bornele de hotar, alte instalații ale căror funcții sunt legate direct de teren sau de construcția principală.

Pe final, au concluzionat instanțele de judecată că contrar celor invocate de reclamantii/apelanți nici nu era necesar obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizației de construcție pentru edificarea gardului în litigiu.

La 02 septembrie 2020 Nicoreț Alexei și Nicoreț Nadejda au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 24 decembrie

2019 a Judecătorei Hîncești, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Nicoreț Alexei și Nicoreț Nadejda a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, în special nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și anume, nu au fost aplicate dispozițiile art. 377, 378 alin. (1) și (2), art. 379, 381 din Codul civil, în redacția veche.

De asemenea, au declarat recurenții că instanțele de judecată ierarhic inferioare au ignorat probele prezentate de către dâșii în susținerea pretențiilor sale, în special de Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 119 din 03 aprilie 2017, și au ținut cont de probele prezentate de către intimații/pârâți Nina Negru și Dumitru Negru.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 16 iunie 2020.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa lui Alexei Nicoreț și Nicoreț Nadejda la 09 iulie 2020 (f.d. 32, vol. II), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceștia.

Astfel, recursul declarat la 02 septembrie 2020, este în termen.

La 13 octombrie 2020 în adresa Ninei Negru și Dumitru Negru a fost expediată copia recursului declarat de Nicoreț Alexei și Nicoreț Nadejda, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 47, vol. II).

La 04 noiembrie 2020 Nina Negru și Dumitru Negru, reprezentați de avocatul Alexandru Tonu în baza mandatului seria MA nr. 1109355 din 12 iunie 2017, au depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de Alexei Nicoreț și Nicoreț Nadejda, deoarece recursul depus nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile din referința depusă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexei Nicoreț și Nicoreț Nadejda, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Purcell contra Irlandei*, 16 aprilie 1991),

pe când în recursul depus de Alexei Nicoreț și Nicoreț Nadejda, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Alexei Nicoreț și Nicoreț Nadejda, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Alexei Nicoreț și Nicoreț Nadejda, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic